

Vereniging Agrarisch Natuurbeheer Berkel & Slinge

INFORMATIEF

Nieuwsbrief voorjaar 2023

VAN Berkel & Slinge

De doelstelling van de vereniging is: In samenwerking met agrariërs zorgdragen voor onderhoud, beheer en ontwikkeling van (agrarische) natuur waarbij natuur-, milieu- en landschapswaarden hoog in het vaandel staan.

VAN Berkel & Slinge is een vereniging die voor haar leden graag interessante activiteiten aanbiedt zoals excursies, workshops en lezingen. Het grootste deel van de activiteiten van VAN Berkel & Slinge bestaat uit landschapsbeheer en onderhoud dat wordt uitgevoerd door agrariërs uit het gebied.

In dit nummer

Jaarlijkse excursie, zaterdag 1 juli 2023

Met rondleidingen in het nieuwe natuurgebied bij Aaltense Goor en Zwarte Veen en het 'revolutoinaire' Zonvarken in De Heurne. Inclusief lunch bij Suzie's Farm in Aalten.

2

Project Weidevogels Geesterse Es

Vrijwilligers markeren de nesten, zodat daar bij het bewerken van het land rekening mee wordt gehouden. Grondeigenaren kunnen ter compensatie een vergoeding krijgen.

3

Projecten Groenbeheer

Groenbeheer voert uit én is gesprekspartner voor de gemeente. Voor de Stimuleringsregeling Landschap en de nieuwe bomenverordening zijn mooie resultaten geboekt.

4

'Elke druppel de grond in'

Na de jaarlijkse ledenvergadering, werden we bijgepraat door het waterschap. Met dit project willen zij zoveel mogelijk water bufferen, waar dat gewenst is.

7

Zonnebloemlint

Alweer ons derde en nog weer langer zonnebloemlint in Berkeland. Dit keer met een aangepast mengsel, zodat dit ook voor de GLB kan meetellen.

8

Van het bestuur

Inmiddels hebben we de langste dag van het jaar weer gehad en een tijd van reuring achter de rug rondom het zaaien en maaien. Er is in deze periode ook steeds aandacht voor weidevogels. Zo werken de vrijwilligers van Weidevogelbeheer VAN en de Vogelwerkgroep Berkelland nu al voor het tweede jaar samen met agrariërs rond de Geesterse Es om de vogelnesten ook bij het maaien te sparen. Mooi dat dit gebeurt want de weidevogels hebben het niet makkelijk. Meer vrijwilligers zijn welkom!

In juni was het ook weer tijd voor onze Algemene Ledenvergadering. We zijn bijgepraat over de activiteiten in het Berkel & Slinge gebied zowel vanuit de VAN als door de VALA. En we sloten de vergadering ook dit keer weer af met een inspirerende spreker. Daniël Nieuwenhuis, gebiedsmakelaar van Waterschap Rijn en IJssel liet ons zien hoe hij in onze regio samen met grondeigenaren het water zo goed mogelijk kan bufferen. In de informatie lees u hier meer over.

Op 1 juli staat onze jaarlijkse excursie gepland. Het vasthouden van water is ook hier een van de thema's. We gaan die dag samen de natuur in en bezoeken twee agrarische bedrijven die een eigen draai geven aan het produceren van duurzaam en diervriendelijk voedsel, met respect voor de natuur. We hopen op uw deelname aan deze inspirerende dag!

Lotte Roos

Zaterdag 1 juli 2023

Jaarlijkse excursie

Onze jaarlijkse excursie op **zaterdag 1 juli 2023**. We starten in het nieuwe natuurgebied rond het Aaltense Goor en Zwarte Veen. Na de lunch bij Suzie's Farm bezoeken we in Aalten een bedrijf met 'zonvarkens'. Het programma ziet er volgt uit:

9.30 uur:

Ontvangst op de Wolboomweg in Aalten, ter hoogte van de Schapendijk. De auto's kunnen hier worden geparkeerd.

Gerard Horst, die namens het Waterschap dit project heeft begeleid, geeft ons uitleg over de nieuwe inrichting van het **Zwarte Veen**. Rien Heutinck, medewerker bij Staatsbosbeheer vertelt over het unieke landschap van het Aaltense Goor. We gaan wandelend de gebieden door.

12.30 – 14.00 uur:

Lunch bij **Suzie's Farm**, Lohuisweg 5 in Aalten.

14.30 uur – 16.00 uur:

Bezoek aan varkensbedrijf '**Zonvarken De Heurne**'. We horen en zien hier meer over deze nieuwe manier van varkens houden.

Meer informatie en deelnemen

De kosten van deze excursie zijn 15 euro voor leden, 20 euro voor niet-leden. Dit is inclusief de lunch.

Maak voor deelname het bedrag over naar NL90 RABO 0113 6911 65 ten name van VAN Berkel & Slinge. Graag ook een bericht naar janwillemink50@gmail.com of telefonisch 06-40 88 29 84, zodat we weten dat u komt. Ook als u meer informatie wilt.

Project Weidevogels bij de Geesterse Es

Op een dag vond Marieke Morsink dat er veel minder vogels te horen en te zien waren rond haar erf, net buiten haar dorp Geesteren, en ook dat de nesten niet meer werden beschermd. Ze trok aan de bel bij Gerrit Stomps, coördinator van Weidevogelgroep VAN Berkel & Slinge en Vogelwerkgroep Berkelland. Hierna werd al snel de Geesterse Es als beste plek aangegeven om hier de nesten van weidevogels zoveel mogelijk te kunnen beschermen.

Met boeren en vrijwilligers

De volgende stap was toestemming en medewerking vragen bij de boeren van wie de weilanden zijn. De meesten reageerden enthousiast en geven het ook door als ze zelf een nest vinden. Bij het bewerken van het land houden zij sindsdien rekening met de gemarkeerde nesten.

De groep vrijwilligers bestaat nu uit Gerrit Stomps (Weidevogelgroep), Cees van Beinum (vogelexpert), Sonja Hulshof, Monique van de Merwe, Jolanda Verweij en Bas en Barbara Penson. Zij zoeken na de toestemming direct actief naar nesten in het weiland en markeren deze door het plaatsen van bamboestokken. Dat gebeurt met zo min mogelijk 'sporen' om roofdieren niet wijzer te maken. Daarom wordt

ook gebruik gemaakt van een drone met warmtebeeld camera. En wanneer een nest is gevonden wordt hier een raster omheen geplaatst dat is voorzien van stroomdraad om vossen, marters en andere roofdieren te ontmoedigen.

In dit gebied worden nu vooral nesten beschermd van wulpen, grutto's en Kievieten. Ook is er weer een patrijzenpaar gespot, of zijn er zelfs meer patrijzenparen.

Waarnemingen van omwonenden en wandelaars zijn ook heel waardevol. Sommige vogels, zoals de wulp, weten hun broedplaats goed te verstoppen, dus met alle informatie is de werkgroep geholpen. Ook wordt een oproep gedaan om in het broedseizoen - van mei tot augustus - geen honden los te laten die in de weilanden kunnen gaan rennen.

Compensatie voor grondeigenaar

Als grondeigenaar kom je in aanmerking voor een vergoeding als er nesten van de grutto, wulp of tureluur op je weiland worden gevonden en bij uitgesteld maaien, ter compensatie voor de beschikbaar

gestelde grond. Dit geldt per vogelnest en per vogelsoort. De VALA kan je verder informeren over deze vergoeding: www.de-vala.nl

Wil je deelnemen als vrijwilliger om vogelnesten te spotten en te markeren, dan ben je van harte welkom. Neem hiervoor contact op met Gerrit Stomps, g.j.stomps@gmail.com of Marieke Morsink info@mariekemorsink.nl

Projecten Groenbeheer

Groenbeheer heeft altijd diverse projecten onderhanden. Voor deze Informatief vertellen we graag wat meer over deze bijzondere projecten:

Stimuleringsregeling Landschap

Al jaren voeren we voor de gemeente Berkelland de Stimuleringsregeling Landschap uit. Dit is een subsidieregeling voor vooral nieuwe aanleg van landschap. De bijdragen hiervoor kunnen oplopen tot 75 % subsidie. Helaas kwam eind 2022 de mededeling dat de subsidiepot leeg was en konden we geen nieuwe projecten meer indienen.

Er is daarna door de gemeente met de provincie Gelderland overlegd om toch weer een periode gebruik te kunnen maken van deze regeling. Met geld uit het Biodiversiteitsplan van de gemeente is het gelukt om tot eind 2024 de regeling weer open te stellen. Dit moet door de gemeente overigens nog gepubliceerd worden.

We hebben ook met de gemeente afgesproken dat projecten die de afgelopen tijd wel zijn opgestart maar buiten de boot vielen, alsnog kunnen worden ingediend. Een mooi resultaat.

Nieuwe bomenverordening

VAN Berkel & Slinge heeft met Groenbeheer, samen met o.a. LTO en de Bomenstichting advies geleverd voor de nieuwe bomenverordening van gemeente Berkelland, gericht op de bescherming van ons waardevolle landschap. Dit heeft geresulteerd in een nieuw beleid. Hierbij was vooral het onderdeel kapvergunning een heikel punt. Nu bedragen de kosten voor een vergunning nog €220 tot € 315, ook al gaat het om een enkele boom.

Afgesproken is dat op erven en in tuinen de regeling blijft gelden dat je hier bomen mag snoeien en kappen die niet op de Bijzondere bomenlijst staan. Ook bomen met een kleinere diameter dan 10 cm en dode bomen zijn vergunningsvrij. Het knotten en dunnen van bosjes mag ook vergunningsvrij als je aan bepaalde voorwaarden voldoet.

Is wel een vergunning nodig, dan worden de kosten € 25 per boom tot een maximum van € 100 per aanvraag. Dit is fors lager dan de huidige kosten. Ook deze nieuwe verordening wordt nog gepubliceerd, dus houd de gemeenteberichten in de gaten.

Akkerranden

Ook dit jaar heeft Groenbeheer veel akkerranden ingezaaid voor o.a. de ANLb subsidie, ecoregelingen en het akkerrandproject met de gemeente. Een aantal randen hebben we gecombineerd met ons zonnebloemproject, waarbij vooral Gerben Kemink extra kilometers zonnebloemenrand heeft ingezaaid.

Voor de VALA is ruim 650 kg akkerrandmengsel geleverd, goed voor bijna 36 hectare akkerrand. Een deel van deze randen is ook door ons

ingezaaid, samen met de randen voor de gemeente. We hebben met een aantal loonwerkers ca. 12,5 hectare ingezaaid.

Ook hebben we op de Needse berg voor de gemeente een perceel ingezaaid met drie verschillende mengsels: Het standaard akkerrandmengsel voor de VALA, een meerjarig akkerrandmengsel en het 'insectenbuffet'. Hierboven een kaartje van het perceel, in de hoek van de Kerkhofsweg met de Bergweg, bijna grenzend aan Begraafplaats Drostenkamp.

Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb)

Het afgelopen half jaar zijn weer nieuwe contracten afgesloten voor de ANLb subsidieregeling. Deelnemers konden via de VALA een contract afsluiten voor akkerbeheer, graslandbeheer en landschapsbeheer. Dit contract loopt voor de komende 6 jaar. In totaal is er in de Achterhoek ca. 5 miljoen euro per jaar beschikbaar voor dit beheer.

In het werkgebied van VAN Berkel & Slinge doen op dit moment 227 deelnemers mee aan deze regeling, goed voor een bedrag van ruim €630.000 per jaar. Hieronder de ontwikkeling van deelname aan deze regeling.

Werkgebied VAN Berkel en Slinge					
2019	2020	2021	2022	2023	
102	181	220	227	227	deelnemers
115	454	661	726	852	ha grond
553	1000	1102	1186	1492	elementen
€ 185.000,00	€ 337.000,00	€ 590.000,00	€ 596.800,00	€ 634.000,00	€ per jaar
€ 1.813,73	€ 1.861,88	€ 2.681,82	€ 2.629,07	€ 2.792,95	gem per deelnemer

Projecten VALA

ANLb: Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer

Vereniging Agrarisch Landschap Achterhoek, de VALA, is als agrarisch collectief verantwoordelijk voor de uitvoering van de regeling voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb). De ANLb is bedoeld om kwetsbare soorten in agrarisch gebied te beschermen, de biodiversiteit te vergroten en om de leefgebieden in stand te houden. Dit vraagt om extra inspanning. Daarom biedt de regeling mogelijkheden voor ondersteuning en voor vergoeding voor deze extra inspanning.

De VALA maakt hiervoor met grondeigenaren meerjarige afspraken over het uit te voeren beheer, bespreekt welke voorwaarden daarbij horen en welke vergoeding de grondeigenaar daarvoor krijgt. Zie voor meer informatie: www.de-vala.nl/anlb

Natuurinclusieve landbouw

VALA is een van de partijen die het Actieplan Natuurinclusieve landbouw hebben opgesteld. Dit heeft niet alleen geleid tot de oprichting van het Platform Natuurinclusieve landbouw, maar ook tot toekenning van budget door provincie Gelderland voor het opstellen van natuurinclusieve bedrijfsplannen. Agrariërs kunnen hiervoor een start maken met een instaptoets. VALA verzorgt dan een intakegesprek met een compacte scan om te bepalen welke bedrijfsplannen mogelijk zinvol zijn. De volgende keuzes zijn mogelijk:

- Bedrijfsnatuurplan (biodiversiteitsplan)
- Bodem- en waterplan
- Kringloopplan
- Versterken van het lokale netwerk

De gebiedscoördinatoren van VALA stellen de biodiversiteitsplannen op. Voor de overige plannen werken zij samen met externe deskundigen zoals Groeikracht BV (bodem- en waterplan), DLV Advies (kringloopplan) en Stichting Landschapsbeheer Gelderland (versterken van het lokale netwerk). Zie ook www.natuurinclusivelandbouw gelderland.nl

Keurmerk 'On the Way to PlanetProof'

VALA is al een aantal jaren met BoerenNatuur en Friesland Campina betrokken bij een project om de biodiversiteit bij de melkveehouderij te versterken. Dit resulteerde erin dat de VALA in opdracht van Friesland Campina maatregelen registreert en borgt waaraan de deelnemers moeten voldoen om het keurmerk te mogen voeren.

De meerwaarde van deze inzet is dat VALA samen met de melkveehouder zoekt naar geschikte beheermaatregelen die inpasbaar zijn in de bedrijfsvoering en waarmee een zinvolle bijdrage aan de biodiversiteit wordt geleverd.

Robert Boevink is bij VALA het aanspreekpunt voor gemeente Berkelland. Hij is bereikbaar op 06-27 25 03 09 of r.boevink@de-vala.nl

Verslag Algemene Ledenvergadering 2023

Bij Natuurpark Kronenkamp te Neede worden de aanwezige leden van harte welkom geheten door voorzitter Lotte Roos.

Een speciaal welkom is er voor Daniël Nieuwenhuis van Waterschap Rijn en IJssel, die na de pauze een presentatie zal geven.

Er wordt extra aandacht gevraagd voor de jaarlijkse excursie op zaterdag 1 juli naar het Zwarte Veen in Aalten, met lunch bij Suzies Farm en een bezoek aan Zonvarkenboerderij in De Heurne.

Hierna wordt het jaarverslag van 2022 besproken en vastgesteld.

Penningmeester Trudie ten Have stelt zich voor aan de vergadering. Vorig jaar kon zij bij haar aanstelling als bestuurslid niet aanwezig zijn. Ze presenteert het financieel verslag van de vereniging. Ons vermogen is toegenomen en de Jubileum Fietstocht in 2022 heeft wat geld gekost. Ook wijst ze ons op een aanzienlijk bedrag dat nog openstaat. Hiervoor is nu een betalingstoezegging, met dank aan de kascommissie die hiervoor extra inspanning heeft geleverd.

De kascommissie licht hun bijdrage toe en prijst ook het werk dat Trudie de afgelopen periode heeft verricht. De kascommissie adviseert de ALV om hiermee het bestuur decharge te verlenen. De ALV stemt hiermee in. Eddy Kemink wordt ter vervanging van Herman Pleiter benoemd als nieuw lid van de kascommissie.

Claudy Erinkveld en Jan Willemink zijn als bestuurslid aftredend en herkiesbaar. Ze worden allebei met een warm applaus herkozen.

Het is alweer een jaar geleden dat werkzaamheden van Uitvoering Projecten (STUP) naar onze Stichting Groenbeheer (SGBS) zijn overgeheveld.

Groenbeheer gaat nu over het beheer van gronden (48 ha), onderhoud landschapselementen, projecten (vaak aanleg nieuwe natuur voor de gemeente), het weidevogelproject en de patrijzen in Geesteren. De ANLb gaat volledig via de VALA.

Intern kijken we bij VAN Berkel & Slinge kritisch naar onze gezamenlijke missie en ons aanbod na deze reorganisatie. Hebben we nu alles goed ingericht of moeten we nog bijsturen?

De financiën van Stichting Groenbeheer worden toegelicht door Jan Hilhorst. Er is een positief resultaat over 2022. Doordat er na de reorganisatie meer werk is voor het bestuur, zijn de bestuurskosten ook wat hoger geworden.

Bij de rondvraag komt het advies om in deze roerige tijden duidelijk zichtbaar te blijven. En alert te zijn op landbouwgrond dat te koop komt en beheerd moet worden. Ook wordt om een overzicht gevraagd van de werkzaamheden van de vereniging VAN Berkel & Slinge, Groenbeheer en VALA. Hier gaan we mee aan de slag, ook in onze communicatie.

Lotte Roos licht de stand van zaken rond de VALA toe, ooit ontstaan vanuit de zes Agrarische Natuurverenigingen (ANV's) in de Achterhoek en de ontwikkeling van de VALA tot de huidige professionele organisatie die het nu is. Leden van een ANV, zoals VAN Berkel & Slinge, zijn automatisch ook lid van de VALA.

Er is sinds enige tijd ook een ANV-Raad, waarin de zes Agrarische Natuurverenigingen zichzelf opnieuw hebben verenigd en zo verder de samenwerking zoeken, en daarmee ook formeel gesprekspartner van de VALA blijven. De eerste successen hiervan worden toegelicht.

Na het officiële gedeelte van de ledenvergadering krijgt Daniël Nieuwenhuis Van Waterschap Rijn en IJssel het woord met zijn presentatie 'Elke druppel de grond in': Toenemende periodes van droogte maken het vasthouden van water in natte tijden steeds belangrijker.

Elke druppel de grond in

Na onze Algemene Ledenvergadering gaf Daniël Nieuwenhuis een presentatie over 'Elke druppel de grond in', een initiatief van Waterschap Rijn en IJssel.

Het netwerk van beken en sloten, zoals we dat nu kennen, is destijds vooral bedoeld om overtollig water zo snel mogelijk af te voeren. We hebben de laatste jaren echter steeds vaker te maken met meer en langere periodes van droogte. En dan hebben we het water juist hard nodig. 'Dat moeten we samen doen', zegt Daniël, 'met aandacht voor de lokale situatie'.

Waterschap Rijn en IJssel spant zich sinds 2018 in om met grondeigenaren zoveel mogelijk het water 'vast te houden'. Er zijn hiervoor diverse mogelijkheden, zoals het afsluiten van duikers, gestuurde drainage, (regelbare) droogtestuwen, vloeiveiden met lange rechte greppels, en natuurlijk sloten ondieper maken of zelfs dempen.

Er zijn al honderden droogtestuwen bij boeren geplaatst. Met een dashboard kunnen zo hele gebieden worden gemonitord. De deelnemers kunnen hiervoor hun genomen maatregelen invoeren en hier ook de laatste grondwaterstanden vinden.

Graag komt het waterschap in contact met grondeigenaren, ook niet-agrariërs, die hierin interesse hebben. Er wordt gekeken naar de lokale situatie en mogelijkheden. Wat kan de grondeigenaar zelf doen, en wat kan de bijdrage van het waterschap zijn?

Neem contact op met Daniël Nieuwenhuis, hij of een collega komt graag bij je langs: 06- 53 56 96 05 of watervasthouden@wrij.nl Zie ook: www.wrij.nl/actueel/projecten/elke-druppel-grond

Het waterschap kan droogtestuwen plaatsen en zorgt dan ook voor het onderhoud.

Zonnebloemlint in Berkelland, ook weer in 2023

VAN Berkel & Slinge realiseert alweer voor de derde keer een zonnebloemlint in Berkelland, met medewerking van vrijwilligers, de agrariërs die mee willen doen en onze sponsors en donateurs. Hartelijk dank daarvoor!

In 2021 vonden we 6 km al heel geslaagd, in 2022 was het lint 12 km lang. En nu is er al 18 km ingezaaid.

Dit jaar gebruiken we een nieuw zaadmengsel, van boekweit, mosterd, phacelia en zonnebloemen. Dit om aan de vraag te voldoen, of het lint ook meegeteld kan worden voor de GLB, de regelingen voor het landbouwbeleid. Het mengsel hebben we breedwerpig gezaaid, waardoor niet gewenste kruiden ook minder kans krijgen zich te ontwikkelen. Het vergroot bovendien de biodiversiteit.

Benieuwd waar we hebben gezaaid? Kijk dan op onze website www.vanberkelenslinge.nl/zonnebloemlint met een kaart van het zonnebloemlint in Berkelland, en meer informatie hierover.

Contactgegevens

Kantoor: 't Brendeke 10, 7152 BT Eibergen
Telefoon: 0545 – 477 587
e-mail: info@vanberkelenslinge.nl
Reknr: NL 90 RABO 011 369 11 65
Website www.vanberkelenslinge.nl
Facebook: facebook.com/vanberkelenslinge

Bestuur

Voorzitter

Lotte Roos | 06-13 67 05 25
lotterooos@hotmail.com

Secretaris:

Claudy Erinkveld | 0545 - 482241
c.erinkveldhendriks@gmail.com

Penningmeester:

Trudie ten Have

Leden:

Jan Willeminck
Bennie Harbers
Hedwig ten Dolle
Marian de Jong
Gerben Kemink
Hidde Hogeponder

Groenbeheer

Medewerkers | 0545 – 477 587
info@vanberkelenslinge.nl

Voorzitter

Joan Beernink 06 – 26 79 91 37

Weidevogelgroep

Gerrit Stoms | 0545 - 473 850
g.j.stoms@gmail.com

Redactie-coördinator

Marian de Jong
info@mariandejong.nl

Tekstbijdragen:

Lotte Roos, Claudy Erinkveld,
Jan Willeminck, Daniël Nieuwenhuis,
Wilfried Klein Gunnewiek,
Robert Boevink, Gerben Kemink,
Gerrit Stoms, Marieke Morsink,
Paulien Boverhof, Marian de Jong

Vormgeving:

Erik Steinkamp
esteinkamp@hotmail.nl

Foto's:

Archief VAN Berkel & Slinge

TE KOOP bij de VAN

**Boerenlandhekken | Brandhout
Bosplantsoen | Nestkasten
Uilenkasten | Bloemenmengsel
Struiken | Bomen
Zitbanken | Tafels
Vuurstammen**

en nog veel meer.....

Voor informatie zie website
www.vanberkelenslinge.nl
of bel ons 0545-477587